klepetale, otroci pa kričali in vpili, kakor pred sodnim dnem; vmes so lajali in tulili psi, mukala živina in bleketale ovce. Biriči se za vse to niso nič zmenili, iskali in preobračali so nadalje, toda zopet zaman. Ko so zopet vse preobrnili, ostali so nekako osramočeni sredi hiše, med tem, ko so se Dražani hudobno režali. Biriči niso vedeli, kaj bi počeli. Kmetič je bil že jezen in je dejal: „Pustimo jih, prašiče so že najbrž pohrustali kosmate s kostmi vred.“ Zavoljo teh besedi bi se bila kmetiču skoro slaba godila, ker Dražani, zlasti babe, so silile kar vanj. Sedaj pa zapazi jeden izmed biričev psa, ki je vohal posteljo, na kateri je ležala bolna babnica, in précej nato je jeden Dražanov brcnil psa, da je odletel v kót. Vodja zapové mir, stopi k postelji in ukaže babi vstati. Baba zastoče žalostno in težko, kakor da bi imela dušo že na jeziku. Ženske začnó javkati in kričati, da naj pusté bolnico, moški pa obstopijo posteljo. Birič namigne tovarišu, primeta babo in jo preneseta na drugo posteljo, premečeta vrhnje reči in slamo iz postelje in na dnu dobita — slanino. Biriči in kmetič osupnejo, Dražani pa umolknejo in merijo z jeznimi očmi biriče. Z druge postelje spodé otroke, razmečejo odejo in slamo in na dnu najdejo zopet slanino. Vesel je bil kmetič in zadovoljni so bili biriči, da so našli ukradeno blago, ako ne živo, vsaj mrtvo. Slanino so našli, torej je nekje pač tudi meso zaklanih prašičev. Iskali so pazneje in res našli v veži na dnu čebra meso, vrhu njega je bila pa voda in pepel, katerega so Dražani vrgli v vodo, da bi preiskovalce premotili, češ da je samo lug za perilo.

„Kdo je ukradel prašiče?“ vpraša vodja.

„Nobeden“, odvrnejo nedolžno Dražani.

„Strela!“ zareži srdito načelnik; „prišli so mar sami k vam?“

„Ne vemo!“

„Kdo jih je pa zaklal?“

„Nobeden!“ odgovoré zaničljivo Dražani.

Biriči niso vedeli, kaj bi počeli. Našli so meso ukradenih prašičev, vedeli so tudi, kdo je tat, a vendar ga niso mogli prijeti in odvêsti v zapor, zato, ker so Dražani tajili vse in ni nobeden hotel izdati tistega, ki je bil prignal kmetičeve prašiče v Drago. S silo si pa vendar niso upali biriči poiskati zločinca, ker je bilo Dražanov preveč, a vsi so bili divji ljudje, s katerimi se ni bilo šaliti.

„Kdo je pa vendar prinesel meso?“ vpraša zopet birič.

„Mi ne!“

V ustnico se je grizel vodja in z roko je nehoté napel petelina na puški. Dražani, videč pretečega vodjo, začeli so segati po nožéh in drugem orožju, ženske so se pa spustile v jok in kričanje, istotako otroci.

„Kdo je pa gospodar tukaj?“ zakriči vodja in oči se mu zasvetijo, kakor bi se za Laščami zabliskalo.

„Ti ne, mi smo sami svoji!“ zakrohočejo se Dražani in predrzno zró biriča.

Ljudje so izprevideli, da ne opravijo nič ne z grdo, ne s silo. Odšli so s kmetičem varno in oprezno, da bi se ne bilo treba zgrabiti z Dražani, ki so se pokazali bojevite. Dražani, kar je bilo moških od šestnajstega leta, klicani so bili vsi v sodišče ter so bili obsojeni povrniti kmetu odškodnino za prašiče in pa zaprti so bili po nekaj tednov. A to jih ni prav nič izpreobrnilo. Delali so tudi pozneje tako. Čuvaji so se jih najrajši ogibali.

In takih dejanj dražanskih bi se dalo napisati mnogo, dobrih in plemenitih pa nič.

(Konec.)

Samota.[1])

Ljubkó šumljaš mi, biserna vodica,
In z valčkom val se bratsko spaja,
Da skupaj plavata iz kraja
Svetá pogledat razna lica.

A jaz iz svéta k tebi rad zahajam,
Ker meni znano že je svetsko lice,
Še bolj njegove mi solzice —
Zato v samoti rad ostajam.

Pozabljen sam — svetá lahko pozabim,
Trpljenje njega bridko in kovarstvo;
Modricam se izročam v varstvo
In pesmi sladke iz srca si vabim.

F. S. Finžgar.

[1]) Gozdiček pri Sv. Križu.